

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

CENTERA ZA PRIDRŽANJE LJUBLJANA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** Center za pridržanje Ljubljana (Center).
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** Center razpolaga z 20 prostori za pridržanje (10 mest za krajša pridržanja do 12 ur in 10 mest za daljša pridržanja do 48 ur)².

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil najavljen in opravljen dne **2. 12. 2015**.³
- ▶ **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha (namestnik varuhinje in svetovalec Varuha) ter en predstavnik pogodbene nevladne organizacije (SKUP – Skupnost privatnih zavodov).⁴
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejel nas je vodja Centra, s katerim smo opravili pregled prostorov, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja ter zaključni pogovor.

¹ Od 1. 1. 2015 do dneva obiska 2. 12. 2015 je bilo v Centru izvedenih skupno 616 pridržanj.

² Vsi prostori so ustrezno številčno označeni in so opremljeni z vso potrebno opremo (posteljo, žimnico, vzglavnikom, WC-jem na počep – za krajša pridržanja oziroma WC školjko, mizo in stolom – za daljša pridržanja, umivalnikom s tekočo vodo in imajo dobro dnevno svetlobo). Vsi prostori imajo govorno napravo in so video nadzorovani, kar je ustrezno označeno (z nalepko). Tudi hodnik je video nadzorovan, kar je prav tako ustrezno označeno (z nalepko).

³ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen kot kontrolni obisk, in sicer 27. 5. 2014.

⁴ Pri obisku je bilo prisotnih tudi sedem predstavnikov državnega preventivnega mehanizma Ukrajine.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) 10. 12. 2015, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 12. 1. 2016, torej 33. dan po odpremi.

► DPM je posebej pohvalil

- da so bili v prostore za daljša pridržanja od številke 17 do številke 20 pred kratkim nameščeni infrardeči video nadzorni sistemi, ki dežurnemu policistu omogočajo preverjanje pridržanih oseb v nočnem času brez prižiganja luči oziroma fizičnega vstopa v prostor za pridržanje,
- da so bili tudi ob tokratnem obisku vsi prostori za pridržanje urejeni, čisti in prezračeni,
- da imajo v Centru posebno škatlo, v katero policisti odlagajo morebitne igle in druge »lekarniški« material, ki ga odvzamejo pridržani osebi in vsebino katere se prazni v dogovoru z lekarno in
- da Center razpolaga z defibrilatorjem in da so policisti za uporabo oziroma rokovanje z njim ustrezno usposobljeni.

DPM: predlagamo, da se ob morebitni prenovi prostorov poskuša zagotoviti tudi možnost tuširanja za zaposlene. Prav tako smo predlagali, da se v okviru morebitne prenove prostorov Centra upošteva dejstvo, da pridržanim osebam ni omogočeno tuširanje oziroma preuči možnosti ureditve prhanja za pridržane osebe.⁵

MNZ: pojasnjujemo, da v Centru ni predvidena izgradnja tušev niti za zaposlene niti za pridržane osebe. Zaposleni imajo možnost tuširanja v kletni etaži Policijske postaje Ljubljana Moste. Izgradnja prostorov za pridržanje v Centru je bila v skladu z normativi kjer izgradnja tušev ni predvidena. V izjemnih primerih, ko bi bilo to potrebno se v v prej navedenih prostorih zagotovi možnosti tuširanja tudi pridržanim osebam.

DPM: predlagamo, da se v skladu z zmožnostmi video nadzorni sistem z infra kamerami sčasoma namesti tudi v preostale prostore, namenjene za daljše pridržane, saj morajo policisti pridržani osebi zagotoviti neprekinjen osemurni počitek, hkrati pa poskrbeti za njihovo varnost z rednim nadzorom.⁶

MNZ: pojasnjujemo, da je zagotovitev infra rdečega video nadzornega sistema v prostorih za pridržanje predvidena v vseh objektih kjer se izvaja pridržanje, realizacija pa bo potekala postopoma, glede na zagotovljena finančna sredstva.

DPM: pričakujemo, da bodo napake v prostorih za pridržanje številka 3, 13 in 14 v najkrajšem času odpravljene.⁷

MNZ: sporočamo, da bodo napake v prostorih za pridržanje številka 3, 4, 13, 14 in 15 odpravljene do konca januarja 2016.

DPM: predlagamo, da se preuči možnost namestitve zvočne izolacije na vrata prostorov »Razgovor I« in »Razgovor II«,

MNZ: sporočamo, da se bo proučila možnost ureditve zvočne izolacije na vratih prostorov »Razgovor I« in

⁵ V Centru je zaposlenih 16 policistov. Njihovi garderobni prostori so urejeni, sanitarije snažne, zaposleni ne trpijo prostorske stiske. Kot pomanjkljivost lahko štejemo, da v prostorih Centra ni možnosti za tuširanje za zaposlene. V zvezi s tuširanjem pridržanih oseb pa stanje ostaja enako kot ob prejšnjem obisku, in sicer se v primeru potrebe po tuširanju pridržano osebo pospremi v garderobo telovadnice sosednje stavbe Policijske postaje (PP) Ljubljana – Moste, ki je povezana z objektom Centra.

⁶ Center razpolaga z 20 prostori za izvedbo pridržanj, ki so vidno označeni s številkami od 1 do 20. Dostop do prostorov je mogoč mimo dežurnega policista po hodniku. V vseh prostorih je nameščen videonadzorni sistem in govorna naprava, kar je oboje vidno označeno z nalepko, sistema sta po preveritvi s strani DPM ustrezno delujoča. Prostori so osvetljeni z naravno svetlobo, v nočnem času pa z umetno svetlobo, ki pridržane osebe navkljub temu, da njeno uravnavanje ni mogoče, ne moti pri njenem počitku. V zvezi z video nadzornim sistemom je vodja Centra pojasnil, da so v prostorih številka 17, 18, 19 in 20 pred kratkim namestili infrardeči video nadzorni sistem, ki dežurnemu policistu omogoča preverjanje pridržane osebe v nočnem času brez prižiganja luči oziroma fizičnega vstopa v prostor za pridržanje.

⁷ Prostori označeni s številkami 3, 13 in 14 se v času obiska DPM niso uporabljali za izvajanje pridržanj. V prostoru št. 3 ni deloval WC, v prostorih št. 13 in 14 pa je bil v okvari umivalnik s tekočo vodo. Razlog za izključitev uporabljanja teh prostorov je bil jasno označen z obvestilom na vratih vsakega prostora. DPM je v času obiska opazil, da v prostoru za pridržanje številko 4 na steni WC-ja odpada omet, v prostoru za pridržanje označenim s številko 15 pa je bilo na steni WC-ja mogoče prebrati »poezijo« pridržanih oseb, ki so jih slednje vgravirale v steno.

da se v polni meri zagotovi zaupnost teh pogovorov.⁸

»Razgovor II«.

DPM: ponovno predlagamo, da MNZ preuči možnost, ali bi bilo na sprehajališče mogoče namestiti pepelnik (morda v tla pritrjeno betonsko korito, ki bi ga bilo mogoče čistiti), tako da se le-tega ne bi bilo mogoče uporabiti za morebitni napad na policista. Prav tako pričakujemo, da bo do odprave napake na pokritem delu sprehajališča prišlo v najkrajšem času.⁹

MNZ: sporočamo, da bo nadstrešek nad prostorom za sprehod urejen predvidoma do konca leta 2016. Preučile pa se bodo možnosti za namestitev pepelnika v istem prostoru.

DPM: predlagamo, da se prouči možnosti, da se knjiga pohval in pripomb, tudi zaradi lažjega dostopa pridržanim osebam, ki bi vanjo želele opraviti vpis, morda namesti v hodniku poleg nabiralnika za anonimno oddajo morebitnih pripomb in pohval.¹⁰

MNZ: ocenjujemo, da za knjigo pripomb in pohval na hodniku ni primernega mesta za namestitev, je pa le ta osebam dosegljiva v skladu z Uredbo o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/05, 106/05, 30/06, 86/06, 32/07, 63/07, 115/08, 58/10, 101/10 in 81/13).

DPM: predlagamo, da se kriminaliste Sektorja kriminalistične policije Policijske uprave Ljubljana opozori na pravilen način opravljanja popravkov v uradnih dokumentih.¹¹

MNZ: sporočamo, da so bili kriminalisti Policijske uprave Ljubljana 22. 12. 2015 na delovnem sestanku kolektiva seznanjeni z ugotovitvijo nepravilnosti v zvezi evidentiranja popravka v odločbi o odvzemu prostosti in pridržanju ter opozorjeni na pravilen način opravljanja popravkov v uradnih dokumentih.

⁸ Ukrajinski gostje so preverili, ali bi bilo mogoče, da bi policisti pogovor med odvetnikom in pridržano osebo s stanjem pred vrati slišali, pri čemer so ugotovili, da bi bilo to mogoče, saj vrata obeh prostorov niso zvočno izolirana. S strani DPM jim je bilo sicer pojasnjeno, da bi se lahko vprašanje takšnega ravnanja policistov preverilo preko video posnetkov, saj je tudi hodnik pred tem prostorom video nadzorovan, kar je vidno označeno.

⁹ Pridržanim osebam Center zagotavlja tudi možnost prehoda (gibanja na svežem zraku), saj razpolaga s pol pokritim sprehajališčem, ki je video nadzorovano (kar je ustrezno označeno z nalepko) in ima vgrajeno govorno napravo (kar je prav tako ustrezno označeno). Na sprehajališču lahko pridržane osebe tudi kadijo. Ker pa tam ni pepelnika, pridržane osebe cigaretni ogorek navadno odvržejo v odtočni jašek. DPM je v prejšnjem priporočilu že predlagal, da naj se preuči možnost namestitve pepelnika, kar pa vse do današnjega obiska ni bilo realizirano.

V času obiska je DPM na sprehajališču opazil, da je del strehe preperel in vdrt, na kar je samoiniciativno opozoril tudi vodja Centra, ki je pojasnil, da vsled poškodbe zaradi preprečitve morebitnega bega pridržano osebo vedno fizično nadzoruje policist. Hkrati je tudi povedal, da naj bi bila sanacija že v pripravi.

¹⁰ Nabiralnik za oddajo anonimnih pripomb in pohval se nahaja na okenski polici hodnika pred prostorom dežurnega policista in je temu primerno označen v slovenskem in angleškem jeziku. Za zastekljenim oknom prostora dežurnega policista pa je bila na vidnem mestu tudi knjiga pripomb in pohval, ki je bila zgledno urejena, pri čemer je bil zadnji vpis v knjigo datiran v letu 2010.

¹¹ Pri pregledu izvajanja pridržanja – pridržanje so odredili kriminalisti Sektorja kriminalistične policije Policijske uprave Ljubljana (28. do 30. 11. 2015, začetek postopka ob 16.30 uri in pridržanje odredeno med 19.40 do 13.15 uro, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) ugotovljeno, da je v obrazcu »Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju na prvi strani v rubriki »državljanstvo« kriminalist opravil popravek državljanstva iz »Makedonije« v »Italijo«, pri čemer pa tega popravka ni ustrezno evidentiral – pri popravku se ni podpisal (signal).